

Nº 6.

29. qada-

Seabijas Weefis

Ut pafha wifusfehliga angifa Keifara weblefhanu.

gahjutus.

Malša ar preefektīšanu par pasti:	
Ar Peelikumu:	par gadu 2 r. 35
bez Peelikuma:	par gadu 1 " 60
Ar Peelikumu:	par $\frac{1}{2}$ gadu 1 " 25
bez Peelikuma:	par $\frac{1}{2}$ gadu — " 85

Malka bes peefuktishanas Rigā:	
Ur Peelitumu: par gadu 1	r. 75 L.
bes Peelituma: par gadu 1	" "
Ur Peelitumu: par $\frac{1}{2}$ gadu —	" 90 "
bes Peelituma: par $\frac{1}{2}$ gadu —	" 55 "

Mahjas Weefis isnahk weentreis pa nedeku.

Mahjas Weesis teel isdots festdeeenahm
no pflst. 10 fahlet.

Malſa par fludinaſhanit;
par weemas flejas finalu rakhit (Petit)-
rindu, jeb to weetu, lo tahda rinda ee nem,
malſa 8 lap.

Redakcija un ekspedīcija Rīgā,
Ernst Plate's būšu- un grāmatu-dru-
latavā un burtu-leetuviē pēc Pehtera
baņīzaš.

Nahditajs. Jaunakās finas. — **Telegrafa** finas. — **Gel&schme&** finas: Riga. Iš Vičkateem. Kalknava. Wilande. Kurseme. Vauka. No Mežotnes. No Nīzes. No Jodes. Kreivja. — **Ahrjemes** finas: Positivas pabriekas. Egipte. — Ģevehrjami jaunajumi ir familijas tiesībām. Sīki notikumi ir Rīgas. Līgus finas. — **Belgiumā:** Mihle framuzchi Hamburgā. — Graudi un seedi.

Cina.

„Mahjas Weesi“ wehl war postellet un wiši schini gadā isnahkischee numuri ir dabujomi. Maksa par „Mahjas Weesi“ atrodahs usshimeta katra numura pirmas lapas puses angščas galā. Peeneišchanas-weetas tāhs pasčas, kā jau senak iſſludinatas.

„Mahas Beeha“ ihsašneels un atbildeščais rehaktorš.

Jannafahs finas.

Baltijas domēnu pārvalde išsludina "Balsi," kas 14. februāri noteiktais torgs debet Walmeermuischās išnomāšanās atzelts.

Wisaugstaki apstiprinatee musturi pastmar-
lahm un kuverteem ir schahdi: Jaunahm
markahm schahdas krahfas: 1 kap. — oran-
scha; 2 — sala; 3 — farkana; 5 — wio-
leta; 7 — sila; 14 sila ar farkanu medal-
jonu; 35 — wioleta ar salu medaljonu;
70 — bruhsa ar oranschu medaljonu; 350
— peleka ar melnahn malahm un balteem
rafsteem. Markas, kuru wehrtiba pahri par
14 kap., puschkotas ar baltu ehrgli. Abas
pehdejäs markas ari leeluma finnä isschirkahs
no zitahm markahm. — Jaumee stempelku-
werti à 5 un 7 kap. ir eedseltena papihra
ar uhdens rafsteem; kuverti à 14 kap. ir
tahda pat silgana papihra. Kuverteem à 5
kap. stempels ir wiolets, à 7 kap. fils —
un à 14 kap. — tumschfils. — Pasta kahr-
tis bes stempela taisitas if beesa balta pa-
pihra, pasta kahrtis ar 3 kap. stempeli if
beesa eedseltena papihra. Stempelis pee tam
farkans. — Kuverti ar 5, 7 un 14 kap.
stempeli tapat, fa tagadejee, pahrdodami pa
5½, 7½ un 14½ kap. gabala. Nestem-
peletäs pasts kahrtis à ¼ kap., pee lam it
weenam wišmasak 4 gabali japirk, un 3
kap.-stempelu kahrtis pahrdodamas à 3 kap.
Jauno marku à 7, 14, 35, 70, 350 un
700 kap. un stempelkuwerti à 14 kap. pah-
rdoschana Peterburga eesfahkhs 25. janwari,
wifas zitas jaunäs markas u. t. t. tik tad
nahks pahrdoschanä, kad wezäss buhs if-
pahrdotatas.

Dobeles aprinkis. Šis tureenas „Mit. Ztg.” pasneids šahdu simu: Tas pēc Oglejas pērvalktītās Mikelis R., 19 gadus vecs, ir 25. janvarī ūh. g. pēh pusd. ar zirvi nosūtīs

Jehlabu Blesu Leel-Wirzawas Kublu mahjās.
Wainigais teizahs, ka wintch atgainaschanahs
deht to dattis, jo Jehlabs wintam usbruzis ar
rungu. Mikelis R.pats notiluscho siroja faim-
neekam.

Rostowa pee Dona. Kahds no deenasta ifstahjees ofizeeris peenehma pusmuhfscha see-wimu sawam 3 gadus wezam dehlinam par usraudsitaju. Schi sawu peenahkumu pee-pildija deesgan labi un behru pat likahs mihlejot. Pehz pahra mehnescheem tomehr aukle atfazijahs no deenasta, teikdama, ka tai jagreeschotees atpakaal us dsimtenes zeemu. Tik lo wina bij aifgahjuſe, tad lihds tam laikam pilnigi weselais puisens us reif fahla pasaudet atminas eespehju un palika besgalgi meegains, pehz nedelas laika behrns nomira, ihsti wahjsch nebijs. To dsirdejuſe, kahda Schihdeete nonahza mineta ofizeera namā un waimanaja: „Schi pate feeweete nogistejuse manu behru, kad pee manis bij par behr'n aukli un tagad wind nogistejuse ari juhfejo!“ Ismelleſchana attlahja, ka Schihdeete runajuse taifnibu un Rostowā pehdejā laikā ceperinajusehs bresfmiga behrni-flepkawneetschu sekte. Ka leekahs, tad schi sekte zehluſehs zaur wahjsprahrtigu feeweeti, kas sawus behrenus tika nogalinajuse, „lai tos pa-fargatu no ſchahs femes behdahm un geulthi-bahm un pahrwestui debefs preefds.“

Sudanas praweetim tagad no Anglu un Egipteechu pufes teek wests preti pretpreeetis. Schis ir Arabeeschu scheiks Sind Osman el Magrami. Winsch tapat ka Melas leelscherijs atwasina sawu zilti no praweefsha Muhameda un jaw tadeht stahw pee Ara-beescheem leelä godä. Bes tam winsch zaür korana (muhamedanu bishbeses) tulkoßchanu un zaür sawu peederibu pee kahda muhamedanu gariga ordena, kuxu galwa tas ir, if-pelnijees leelas tizibas warona un fwehtneela

swari. Winsch jaunakā laikā pa leelakai dalaī dsibwoja Kahiras pilsētā. Egipteschen waldiba lihdi schim ar slandibu apvalteja un aprobešoja wina swara un flawas ang-scham; bet tagad, kad winai no Sudanas praweescha draude dauids leelakas breenmas, wina uj Baker Paschas preefektlitumu no-fuhtija Sind Osmans uj Suakimu, lai tas tur spertu folus pret Sudanas melu prae-weeti. Sind Osmans ari pallaujijis schim usaizingajumam, bewees uj Suakimu un fabzis tur turet spredikus pret Sudanas melu prae-weeti. Dauids apkahrtejo Arabeeschu zilfshu winam peekrihtot. Bet Sudanas praweescha spehls zaur kara laimi jaw ta audsis, la Sind Osmans dauids pret winu nepanahks.

Telegrafo finas.

Peterburgā, 2. februāri. „Wald Wehstn.”
issludina Aiskaspījas pahrwaldneka telegram-
mu Keisara Majestetei, laistu is Aiskabadas
31. janvarī, kura teek sinots, ka tanī pašchā
deena Merwes Turkmeni tīchetru zilshu
čani un 24 pilwarneki, ja weenam no il
2000 kibitkahm, pilnigi peenehma Kreewu
Keisara pawalstneezibū, to zaure svehrestibū
apstiprinadami preeksch fewis un wifas Mer-
wes tautas. Us tahdu nodomu Merwes Turk-
meni nahkuschi, ka chani un pilwarneki ap-
lezzinaja zaure atfibšchanu, ka wini pašchi
nespehjot walbit un ka zaure Kreewu Keisara
stipru waldibū Merwē kahrtiba eeweessīcho-
tees un nodibinaschotees.

Peterburgā, 2. februāri. „Wald. Wehstn.“
issludina Visangstaki apstiprinatu Walsts-
padomes nolehmu, pēc kura par dzeh-
reenu pahrdoschani iš valjeem traukeem ta-
gad jamaša pirmās schķiras pilsehtas 200
rbt., otrs un trešas schķiras weetās —
100 rbt. Lihds schim prečsch 1884. gada
pahraf eemalkata nauda teek atmalkata.

Gefüchsemes ſt:as.

Visgugstalnis Iłłas, ką „Rev. Beob.” fino, nosaka, ką wifadu deputaziju iżriħkočħana no pilsehtahm, draudsehm, beedribahm un privatpersonahm turpmak war notilt tilk ar administratzijas augsta kā reprezentanta atlaunu. Generalgubernatoru apġabalds atlaunu dod generalgovernors, iżiż-żi ta' għażi minn-għad-dok — eelschleetu ministers zattr weet-tid u waldbu.

Widsemes Gubernas Avises Nr. 150 no 1881. gada ir issludinati pamatu nosfazijumi preelsch heedribas, kas Zaram, Alswabina-tajam, Aleksanderam II. par peemini dibi-nama preelsch tautas amatneezibas pazelscha-nas, la ari fahrtibas rulla preelschlikums par tahdu heedribu. Tam pujschā laikā schis beedribas dibinataju komiteja, pate taisni no fewis, it pefuhitijuse Widsemes Gubernas daschadahm teesu amatōs esojchahm perso-nahm un lauschu fahrtu eestahdehm ihpaschi nodrukatus elsemplarus no scheem pamatu nosfazijumeem, lai winas waretu eepastihstnat ar dibinajamās heedribas noluhleem un us-aizinat us eestahschanos heedribā. Kā iš tahm no dibinataju komitejas pefuhitahm finahm redsams, tad ar Wisaugstako a lauschamu, stahjahs pee beedribas noteiktas fastahdischa-nas un organisazijas (vereikloshanas), ar wirspaherwaldi Sw. Peterburgā un 30 iee-tigahm nodakahm un komitejahm daschadās gubernās un aprīndēs, kuxu skaitlis, pehā to heedribā eestahjuschos beedru un eestahschu wajadsibas un slaita arveenu tīs waialk pawairots; schē klaht peeminams, la Zeka-terinoslawas gubernā, Alekhandrowkas fab-dschā (basnizas fahdschā) no beedribas jaw ir tikuse dibinata pirmā amatneezibas skola. Gewehrojot neschaubigo labumu, ko beedriba war atmest wišahm mahisaineezibas un amatu schirkahm, bet ihpaschi semneku fahrtai, ta-pat ari eevehrojot to bubschanu, la waialk lauschu fahrtu eestahschu Widsemē sawu drau-dsigu prahtu pilnigi pefschirkrujcas beedri-bas usfahktam darbam, — to eevehrojot, Widsemes Gubernatora sērauga par sawu peenahkumu, sihmejotees us augscham mineto issludinajumu, atkal greestees pee Widsemē esojchu heedribu pahrwaldehm or usazinaju, lai tāhs tatschu sawu ujmanību pee-greestu tahdam beriganī usfahkumam; tur ari Widsemes Gubernators pefola, ja wajadsigs, teem, kas ar beedribas pamata likumeem un winas darbibas programmu grib tuwaki ee-pastihtees, pasneegt pee wina atronamo ma-terialu preelsch isleetoschanas, kā ari pef-valsihdset, lai taisni waretu faralstītees ar beedribas wirskomiteju. (Widj. gub. aw,

Rigas Latweeschu beedriba fwehtdeen 29.
janvarī notureja fawu kahrtigo gada jeb ge-
neral sapulzi, us kuru bij eeradees tahds slaitz
beedru, kā wehl nelad, samehr pastahw bee-
driba, pahri par 350 heedreem. Sapulzi
wadija G. Pužischa lgs. Pehz tam kād
protokoli par general sapulzehm no 30. jan.
1883 un 27. novembra 1883 bij nolasiti
un apstiprinati, pahrgahja us deenas kahxtibā
nosaziteem darheem. Beedribas preeskneeks
adwokats K. Kalnina lgs firsnigeem wahr-
dein peemineja. Deewa meora aigzahjušchōs;
labbari Reinholdu Stohli, beedrus Peteri
Grosswaldu un Peteri Tiedemani un goda-
beedri generalabjutantu Albedinski, kuru pee-
minu general sapulze godaja, pazeldamahs no

krehsleem. Pehz tam R. Kalnina kgs dewa pahrskatu par heedribas darboschanos note-
zejuscha gabā. — Dažteris J. Bulka kuigs
rewiščas komiſijas wahrdā dewa pahrskatu
par revidēntu atradumeem, uſ ū no pee-
nahofschahm puſehm dewa wajadſigos iſſkai-
drojumus. Uſ G. Pužiſcha lga uſaizina-
ju mu generalſapulze tad peenehma heedribas
gadapahrskatu 1882/83. — Pehz tam, kad
generalſapulze bij apſtiprīnajufe runas-wihru
ſpreedumu par kahda rūnaswihra iſſlehg-
ſhanu, gahja pee rūnaswihru zelschanaſ.
Schogad bij jazel 14 rūnaswihri un par
tahdeem eezebla: A. Grūnappu, J. Sakkli,
J. Bulwerku, Dr. A. Dihriki, J. Laksmani,
P. Martinſonu (wez.), adw. J. Klawinu,
P. Plaweneeku, R. Kreevinu, J. Kamparu
(wez.), J. Behrmani, J. Nihtern, Dr. J.
Buli un R. Zelmu. Par kandidateem palīka:
G. Auvijs, A. Ahbrandts, R. Freimanis, G.
Pužits, S. Martinſons un J. Alekſejewš.
(Tā, tad leela agitaziija palīka pa wiſam bei-
ſekmehm). No agraleem gadeem rūnaswihru
amāds palīka: R. Bergs, A. Webers, J.
Kalsnirsch, J. Dombrowskis, R. Leeknejs, P.
Linde, M. Maisits, J. Wittands, J. Zauka,
R. Eichmanis un J. Oſolinsch, un R. Kal-
nirsch, A. Spinde, J. Grosswalds, G. Paf-
ſits, M. Vallods, J. Wessers, A. Vallods,
R. Ohss, J. Laube, R. P. Nambergs un
J. Brigaders. Ar tv beidjahs ſchahs ja-
pulaes dariſchanos.

Otredeena puksten 8 wakara bij ahrlahrtiga rumaswihru sapulze preelschneezibas lozelku un doschadu amata wihru zelshanas deht. Beldami cezehla; par preelschneelu — F. Kalanu, par preelschneela weetneelu — F. Grosswaldu, par ralstuvedeju — P. Blaweneelu, par mantasfinataju — A. Grünuppu, par beedru finataju — R. Bergu, par ekonomijas un noma preesschneelu — J. Bulmerku, un par fabrtibas kommisijas preelschneelu — A. Ahbrandtu, par teatra kommisijas preelschneelu — A. Spundi, un par grahmatu wedeju — P. Martinjoni (sen.). Bes tam pee preelschneezibas sava amata pehz peeder sinibu kommisijas preelschneeks A. Webers. — Par fwehlu kommisijas lozelkeem, pee luras pehz amata jaw peeder beedribas preelschneeks, fabrtibas kommisijas un ekonomijas preelschneeki, wehl eezehla G. Pasiti un Chr. Vergi, par ismefleshanas kommisijas lozelkeem F. Grosswaldu, J. Klamini un J. Bulli, par delegatu Dseedashanas beedribas preelschneebä — J. Wittandtn, un par P. Remmeja un R. Stohla kommisijas lozelkeem; J. Salatti, J. Subergi un M. Ballodi. — Scheelaht wehl jaapeemin, ka rumas-wihrs J. Laksmanis atfazijahs no amata un ka pirmais kandidats E. Amihs nepeenehma amata, ta ka nu eestahjahs otrais kandidats A. Ahbrandts.

Sonatana beedribä fwehdeen, 22. janwart bija gada sapulze. Is dota pahrstata par beedribas pagajuscha gada darbibu redsamis, ka beedriba pehry eeguvuji 1761 r. 56 t. skaidras pelnas un ka mu beedribas manta 150,54 r. 50 t. leela. Beedru skaits 1565. — Lihbsschinigais preelschneeks H. Waldmann lgs atteizahs no amata, newakas deht. Jaunu preelschneezibu zelot, tika eewehleti: F. Waldmanis — par preelschneelu, un C. Seewalds un Makeneets — par wina palihgeem; H. Lielau — par lajeeri, un J. Dietrichs — par wina palihgu; A. Blahze

— par rakstu-wedeju, un A. Jekners — par wina palihgu; G. Sturms un Roschulauks — par kontroleereem. Par komitejas lozelleem tika eezelti: F. Grundmanis, Brinck, Hoffmanis, J. Waldmanis, J. Mausinsch, Saulits, Janohus, H. Diedrichs, Kurpneels, J. Koppmanis un Ewalds; no agrakeem parliku aumatā: Bibrinsch, W. Sturms, Rückmanis, M. Balods, Sehge, Straupmanis, Winds, Melke, Robeschneeks, Bischs, Wäddiks, Breede un Remmes.

Kā jauni pāwasa rāmātnešchi, kā „Rīg. Bīga” sino, 29. janv. sch. g. redseti pirmee qulbji, weseli dewini.

Taurisch, salgani-dseltens, festdeenu nokeis
Abgenksalna meschä un nonest „Rig. Btgas“
redakzija.

Apalchparalstais (barons M. v. Behr)

ir tabku no tam, lai ne-atsibtu lopu aistah-weschanas beedribas zilwējigo noluhku, ka lai neschehligu apeeschanas ar newainigeem lopineem pebz eespehchanas aiskawetu, tomehr wunsch schihis awises laitajeem attauj, kureem wunsch wispirms scho atgadijumu dara sinamu. Lai iš menlahfchi pastahstita notifuma paschi spreesch, waj tabda lopu aistahweschanas beedribas eejauskhanahs, kahda ichorei no tituse, israhdbahs par tahdu, kahda wajadfiga, jeb waj lopu aistahweschanas beedribas sawā ujsibitā nebuhtu pahri par jawu noluhku aisskrehjuse? Mums israhdbahs tahdōs atgadijumis, kur ar sīgu ihpaschneleem tā ne-eewehergi apeetahs, par wajadfigu, ka lopu aistahweschanas beedribas wahrdū pahrgrofutu par zilwelū možichanas beedribu!

Barons A. v. Behr,
Balt.-Pomorčā.

Par dascheem nodoleem Baltijā. Jaunala-lailā mums iš Widsemas peesuhits daudz peepražjumu, waj mujschas semes ihpaschneleem ori esot jaunala tahdi nodolkī, ka desetinu nodolkī un tā fauzamas ritterschafes malkschanas, kuras daschlahrt no teem pagehrot. Ns scheem peepražjumeem sche dodam ihju atbildi.

Desetinu nodolkis ir jaunala lailā eewests ahrlahrtigs nodolkis, kas jaunala par kātru jemes ihpaschumu us laukeem, weenala waj tas pastahw is waku semes, waj is mujschas semes. Bet zitabi ir ar tā faulteem ritterschafes nodoleem,

Ritterschafes nodolkī ir tee, kas no semes ihpaschneleem malkajami pehz landtaga spreduineem preesch daschahm Widsemas wajadibahm. Wini dalami diwās schķīrās: iħstajd s semes nodolkis, kas malkajami preesch tahdahm eestahdehm un wajadibahm, no kuru nstureschanas un apghdaschanas lanbtags nedrihft atraitees, bet kas pastahw jaw pehz likuma (par peem. likumigahs lones preesch daschadeem paschwaldibas un semes polizijas amata wiireem un wiadas isdojchanas preesch tā fauzamahm waltes prestandehm), un fawwalti-gās malkschanas (kas teek faultas par „Willigungen“), pee kārahm landtags naw peespeests, bet kuras tas nospreesh no laba prahrt preesch daschadahm semes wajadibahm. Katra no schihm schirkrahm teek se-wischki aprehtinata un malkatajeem se-wischki usdota.

Preesch scho ritterschafes nodolkī malkschanas wehl pastahw wezee likumi, pehz kureem wiſa Widsemas seme eedalita waku (jeb klausibas) seme im mujschas seme. Ns pirmās no tahm (waku semes) gūt no-dolkī malkschanas nasta, turpretim mujschas seme pa datā ir no schihis nastas atswabina. Kad tē runajam no nodolkī nastas, tad tas fishmejahs weenigi us teem nodoleem, kas pastahw pehz likuma preesch tahdahm wajadibahm, no kuru apghdaschanas landtags nedrihft atraitees. Ta ir augschmineto ritterschafes nodolkī pirmā schīra. Weenigi schee nodolkī gūt us waku semes un teek preesch waku semes ihpaschneleem aprehtinati. (Nodolkī malkschanas finā tā faultā kwotes seme ar waku semi pilnīgi lihdīga.)

Turpretim waku semes ihpaschneleem naw ne kahdas datās pee augschminetās otras ritterschafes nodolkī schīras, proti pee saw-

waligahm malkschanaħm jeb tā faultahm „Willigen“), no kārahm landtags kātru břihdi atkal war alkahptees. Schee jawwafīe nodolkī malkajami no mujschas jemes ihpaschneleem un preesch teem sefischli teek aprehtinati. Tomehr tē ne buht nepeelriht is kātram mujschas jemes ihpaschneleem, bet weenigi tam, kam peeder pilna mujscha, jeb tā faultā brunineku mujscha (Mutter Gut) ar wiſahm mujschas teefibahm. Tah-deem mujschas jemes ihpaschneleem, kureem peeder masali mujschas jemes gabali bei mujschas teefibahm, tapat tahdu jemes gabali nomneeleem, naw nekahdas datās pee minetahm jawwaligahm malkschanaħm, ja kontraktis par to naw zitadaki nosazits. (Sa-protams, ka teem tapat naw datās pee tā faulteem ihsteem jemes nodoleem, kas gut tit u waku semi.) — Valsu teesiba pee saw-waligu nodolkī nospreeschanas peelriht weenigi teem, kureem peeder pilna mujscha ar mujschu teefibahm. Masalu mujschas jemes gabali ihpaschneleem naw teesibas, lihds-balzot pee sawwaligo nodolkī nospreeschanas.

Pebz scheem nosazijumeem kārs droschi war turetees nodolkī malkschanas finā.

(B. W.)

Par grantenodolkī waj tā fauzamas desetinu nandas pa-augstinaschanu atrodam „Wald-Westnescha“ 21. numurā tagad nodrukatu Wisaugstaki 17. janwarī sch. g. apstiprinatu walstspadomes nolehmumū schini leetā, lihds ar widejo nodolkī nosazijumeem preesch kāras gubernas. Wišsemaki scha nodokla malka aprehtinata Archangeļskas gubernai — $\frac{1}{4}$ kap. no desetinas apstrahdajamas jemes. Igaunijas, Peterburgas, Bleslawas, Witebskas un Plinskas gubernahm — pa $1\frac{1}{4}$ kap.; Widsemas, Vilnas un Grodnas gubernahm — pa $5\frac{1}{2}$ kap.; Kaunas gub. — 9 kap.; Kursemē — 10 kap., un wiſaugstakā malka Kurſlai — 17 kap. — Schi widejā nodolkī malka nebuhs wis pa wiſu gubernu weenada, bet tiks isdalita pehz jemes eenesibas. Tahdu isdalishanu kreevijas wiđus gubernas isdarihs semstes eestahdes, bet Baltijā, kur jemste wehl naw ewesta, isdalishana pehz aprinkeem usdota; Kursemē — jaur sefischli nosazitu gubernas riħko-schanas komiteju, ar ihpaschu usaizinajamu personu peedalishanos, un Widsema — jaur eestahdehm, kas noteikta Wisaugstaki 5. maijā 1861. gadā apstiprinata walstspadomes nolehmumā, 4. un 5. punkte. — Echo pa-augstino desetinu nodolkī malku jaſahk-nemt jaw no 1. janvara 1884. g.

„Līvonijas wehsture, fahlot no wiſu wezleem laiseem.“ „Rīschf. Westnīka“ redaktors Īschenčichin lgs iżjino, ka sem tāħda titula wiſch nodomajis isdot kreewu walodā plāſchu Baltijas wehsturi, 5 lihds 6 sejhumis, kātru ne masak tā 35 drukas loſčħnu bee-jumā. Pirmais sejhumis jaw ejot gataws un warot tilt drukats. Bet pirms tas notiſħot, faralsttajis għid issinat, kahdu peeschħanu wiſa darbs atradihs publikā, un usaizina tadehk us subskripcjoni preesch scha pirmā sejhum, kas „Rīschf. Westnīka“ abonenteem malkashot 3 rubl., wiſeem ziteem — 4 rubl., ar peesuhħanu mahja, waj pa pastu. Schis sejhum isnahħiħot 5 lihds 10 loſčħnu bee-jahm burtnizahm, nenosazitōs terminis. Paralstħanahs us wiñi is-darama „Rīschf. Westnīka“ kantori, Dehnim u Teatru-eelu stuhri Nr. 5.

Widsemas sawstarpiġà uguns apdrošinosaħ-nas beedribha 1882/83, gadā, t. i. ip 1. aprīla 1882 libbi 31. martam 1883 iż-żajje par 86 uguns greħleem Latweeschu datā 47,018 rubl. 71 kap, un par 73 uguns greħ-leem Igaunu datā 43,020 rubl. 51 kap, jeb tħopā par 159 uguns greħleem 90,039 rubl. 22 kap, 31. martā 1883 bij apdrošinat: Latweeschu datā 2648 mahjas (un mujschas) ar 20,880 eħlāħm un Igaunu datā 2572 mahjas (un mujschas) ar 15,700 eħlāħm, tħopā, 5221 mahja (un mujscha) ar 36,580 eħlāħm par 22,759,412 rubl. Beedribas manta 31. martā 1883 bij 228,733 rubl. 34 kap.

Krona mujschi krogu un meschulungu mujschu isnomaschanas kāsemeen un Widsema. Kaut gan pee krona mujschi, krogu un mescha isnomaschanas, ka „B. W.“ raksta, zaur tor-geem pehdejā laikā nomas nauda pat diw-fahrtiġi pa-augstinaħħeb (pee Kitummujschas, Dobeles aprinki, turpmali 4351 rubl. pret 2311 rubl. pagħbjusħha gadā), tad tomehr muħju lauksjainnekk, nerugotees u wiſu leelo salogu, krona mujschas labvraħt nem arend. Domajam tapebz kaweeem zeen. laitajeem-semloġġejem glischi pa-prah tam da-xit, kad tos eepażiħtinam ar februari un martā naturamo torġu termineem. Schogad taps iżnomatas schahdas krona mujschas, krogi un mescha mujschas:

14. februari, Baltijas Domenu pahr-walde, Riga. Baustas aprinki: Grantele ar krogu u 12 g.; Alisputes aprinki: Baigu mujscha pee Alschwangas u 18 gadeem;

23. februari, pee Klawekalna pagasta walde, Zehsu aprinki: Klawekalna mujscha un tureenes Tantschu krogs u 12 gadeem.

25. februari, pee Walmeermujschas pagasta walde, Wilandes aprinki: Walmeermujschas basnizas krogs u 12 gadeem. Walmeermujschas Urakseres krogs u 12 gad.

28. februari, pee Alschwangas pagasta walde, Alisputes aprinki: Duhres krogs u 12 gadeem.

28. februari, pee Taurkalnes pagasta walde, Daunjelgawas aprinki: Taurkalnes apalschmejha mujscha ar krogu u 18 gad.

1. martā, pee Baldones pagasta walde, Baustas aprinki: Baldones mescha mujscha ar krogu u 18 gadeem.

3. martā, pee Tukumas pilsteħħas: Tu-kumas mejha mujscha ar swieju u 18 gad.

Telegrafa linjū no Zehsim par Wez-Bee-balgu un Bezwaini u Daun-Gulbeni, ka „Rīg, Ztga“ dabujiże finat, fahlsħot buhwet nahlošču pawasari. Linija bubsħot 100 werstes gara.

Is Wissħaleem (Kolnejes draudse): Ns Lutera swieħtieem peħrnajā gadā muħsu zeen. mahżitajis peesuhħija muħsu skolai Lutera bħid. Meħs Wissħaleeschi domajam, ka laikam teek dabhata, tadehk to peelahram īla jeepee sefienas. Bet tas nebija wiś muħsu zeen. mahżitajha nodoms. Drisħ muħsu skolajis pagasta weżakam darija finamu, ka mahżitajis weħllo tees, lai pagħiż wiñi par to bħidli samalkajot 3 rubl. 50 kap. Pagasta weżakħas lika scho leetū weetnekk pulk preeschħā. Weetnekk pulks itin pareiħi at-sina, ka par scho bħidli ne-efot jaunħa 3 r. 50 l., jo bilde, ja dauid, tad-tikai 1 rubl. weħra ta un ja bilde buhtu wajadfiga, tad-gan pagħiż to preesch ħawas skolas pats war apghaddat pehz ħawas isweħħles un par tahdu malku, ka pats nolihgħi. Schis pa-

gasta weetneelu pulka spreedums tika sinams darits zaur skolotaju mahzitajam. Nu bija domajams, ta mahzitajs nems bildi atvalat, bet ne ka! Skolotajs fahla atkal behrneem isslaibrot, ka mahzitaja prahs efot, tad pagasts ne-efot malkajis, tad lai behrni samaksajot. — Bet kur nu behrni lai nem naudu? Wezakee preeksch tam nedod. Ko nu darit! Naudas tee newar dabut. Bet no mahzitaja bishamees un tam gribedami istapt, tee fahla kertees pee netaisneem lihdsleem. Ziti fahla naudu sagt, gan nu weens no otra, gan no wezakeem. Ziti atkal dewa skolotajam preeksch mahzitaja to naudu, ko wezaki teem bij dewuschi preeksch wojadsiga skolas materiala pirkshanas. — Ta tad mahzitajs ko gribuja, to dabuja; bet waj mu schahda nebuhschana behrnu audsinschanai war buht deriga? Ka nu lai spreesch behrni par to baufli: „Tew nebuhs sagt?“ Us kamte nu kriht tee Kristus wahrdi: „Ja kas weemi no scheem masineem aygrehzibā eewed, tam buhtu labaki u. t. t. (T. W.)

Iz Kalsnawas. Nakti preeksch jauna gada tika schejeenas Leepineelu fainmeekam issagti $2\frac{1}{2}$ birlawi linu, bet sagli bij tikuschi pamanti un pee schejeenas Griku kroga tifschis fakerti. Tee bijuschi weens if Kalsnawas un otrs if Krisburgas pagasta. Wini bij apbrunojuschees ar weemi dseles stangu un diwahn pa-egli tungahm. Par sirgu batevshann, kas sageem pascheem pedereja, tee nespheja samaksat, tarebz ari tee tika nofuhiti brugti-teesai un laikam tiks pahrdoti.

A. B.

Wilandes brugti kungs ismalkajot pagastu waldehm tiks strahpes naudas, ko pagastu lozelti pa wairak gadeem eemalkajuschi brugti teesai. Dasha pagasta walde tahda wihsē dabujuse ewehrojamu summu preeksch fahla pagasta nabagni labdes. No Wilandes aprikka deenividus apgabala weenutmehr wairak fahschu fahlot aiseet us Kreewsemi, ihpaschi us Peterburgas gubernu, kur tee few nopehrkot lehti semes gabalns. Ta par peem. tschettri wihi fahedrojuschees un noplirkuschi tur 151 desetini leelu semes gabalu par ihpaschumu ar wihsahm tahm teesibahm, fahdas daschā zita weeta pahrdeweji patura preeksch fewis, kaut gan seme pahrliezigi dahrgi teek pahrdota. Tee Iganni, kas fennati aifgahjuschi us Kreewijn un noplirkuschi semi, dshwojot ihsti jaci. (B. W.)

Kursemes kamerpalata issludinajuse Sturs. gub, awise, ka pehz ahrkhardtigo nodokli deputamenta zirkulara no 3. janwara 1884. g. Nr. 1705, preeksch semneelu luhgumu raksteem dehk pahrralstichanas pee ziteem pagasteem (bet ne wis ari pee zitahm fahrtahm), un tapat preeksch schini leeta isbdameem spreeduma raksteem naw stempel-malka japraka.

Kursemes aktises waldes 3. eejirkna rakstu un grahmattu wedejs, titularkahts Renniens, par 35 gadu njsibtigu deenestu dabujis Vladimira orbenti 4. II.

Atrauschananhs no wiwpahriga kara-deenasta. Pehz schi gada Kursemes „Gubernas aw.“ 4. numuram peelkti pahrsflata par tahm personahm, kas lihds 20. dezembrim 1883 naw atrahwusches, lai teek apluhkotas un peenemtas, un krahm tadehk, lai isbehgti litumigam sodam, tuhsit japeeteizahs pee kara-klausibas kommissahm, pa wihsu Kursemes gubernu ir atrahwuschees no kara-dee-

nasta 364 personas, to starpa 4 Kursemes muischneeki, 1 literats, 223 Schihdi, 73 pagastulozelli (starp scheem wišwairak Latwee-schi) un 63 Wahzi un pee zitahm tautahm peederigi. Kad schos skaitlus salihdsina ar statistiku par Kursemes edfishwotajeem pehz winu tautibahm, tad peerahdahs, ka pehz pretmehra pawifam wairak no kara-deenasta atrahwuschees Schihdi un muischneeki un ka turpretim Latwee-schi wišmasak, pret wineem knapi ewehrojamā skaitā, naw paklausiju-schi fasaukumam us kara-deenastu. (T. W.)

No Baussas puses. Ar jaunu gadu muhs apmelleja nepatihkami weesi — sagli. 8. janwara nakti issaga Pilskunga pagasta Stabuln mahju fainmeekam sirgu un wina kaimina pušgraudneekam ratus ar eejuhgu, un toti dauds drehbju is klehks. Skahde rehkinama us trihs simis rubleem. — 9. janw. nakti isbrauza faglis no Ardeses Krasta kroga stedeles zela wiham is Leischeem ratds eejuhgtu sirgu, krogsineeka sirgu panemdamis lihds. Zela wiham diwus nolautus weprus, kas bijuschi ratds, blehdis issweedis turpat stedeles; tikai nokautas fosis un pihles, kas ari ratds atraduscha, tas panehmis lihds. — 10. janwara nakti issaga atkal Wez-Saules L. mahjas diwus kamanas aissjuhgtus sirgus. Apfagtee bij braukuschi no kahsahm, bet skiltā laika un zela dehk eebraukuschi L. mahjas, pee radeem par nakti pahrgulet. Teiz, ka wakara, us L. mahjahm brauzot, diweem tehwiem pahrgulichgi goraam, kas pee brauzejemeem apwaizafuschees, kur brauzot. Skahde leela; weenam bijuschas dahrgas kamanas un abeem dahrgi sirgi. (L. A.)

No Meschotnes. Kas labs un derigs, tas teek no tautas usturets un zeenits. To war leezinat no ta fahzamahm pagastu kahschanas un aisdoschanas kahsm, kuras jaw dauds pagastds atradahs. Loti flavejamas eestahdes preeksch wiham zilwelu fahrtahm! Baur schahdu aisdoschanas kahf iszelschanois ne-weens wairs naw tik approbeshots naudas ina.

Wišwairak semkopjeem zelabs zaur tahdahm kahsm ne-ismehrojam labumi, ihpaschi schinis gaddos, kur labibas zemas semas un nepastahwigas. Semkopis nawa speests sawus raschovimus pahrdot par lehlu zenu, bet war aifnemtees naudu preeksch wojadsi-hahm un ta nogaidit fahai prezai augstakus ticus. Tad skunkimehslu apgahdaschana ja-isdara arween julija, tais laikā, kur gada eenehumi wehl tahku. Ta tad noteek, ka daschs labs, nesinadams, kur naudu dabut, paleek bes skunkimehslu.

Bet ne til ween aifnemjeem, ari eegul-ditajeem minetahs kases atmet labumi. Tur war ik latris gabjejs sawus gruhti pelnitos grachus moguldit un pawairo droschā weeta. Agraki, kaut gan daschs to gribuja, tahla zela dehk noguldischana nebija eespehjama. Ta tad buhtu wehlejams, lai wehl dauds pagastds zellos tahdas kases, tas weizinatu tautas isplankschamu. Uri mehs Meschotneeli esam zentuschees, daschus schlehrslis pahrwaredam, lihds ar aifgahjuscha 1883. gada fahkumu nodibinat tahdu kahschanas un aisdoschanas kahf. Gesahlot tai bij ja-pahrware daschi schlehrsti. Wihsu pirms truhka wojadsgā pamata kapitala. Netruhka ari tahdu, kas teiza: „kam man bankas wajaga, dod til naudu, gan finashu, kur paglabat.“ Bet schlehrslis tika pahrwareti. Weens apatsch

gads jaw ir aifgahjis, ka mineta kafe pahstahwejusi un darbojusees, jo 7. janwari sch. g. ta natureja skolas nama telpas fawu otro general-fapuszi un svehtija pirmos gada svehtkus.

No kafes gada pahrsflata bija redsams, ka wina apgrossiusti pawifam 18,000 rublus. Beedru skaitis libds minetai deenai bij simis un latris pelnijis ar fawu beedru maksu 25 rubl. 16%. Ta tad redsams, ka wina deesgan kreetni strahdajusi pirmajā gadda, pahrspehdama wihsu kawekus.

Lai plauft un usied Meschotnes kahschanas un aisdoschanas kafe, wiseem skaugeem par spihti! (B.)

No Rihzes. Mandz kaiminds dshwoja wihs, kam bij meita, 20 waj wairak gadus weza; winsch latru jaunekli, pasifstamu waj nepasifstamu, usrunaja par fnotu un tam pefolija dot fawu meitu; bet neweens ne-gadijabs, kas winu par feewas tehwi gribeja atsift. Ta tad winsch jaw fahla schaubites, ka meita ne-isbossees prezetees. Reis winsch zelā fateek nepasifstamu jaunekli un tiltaht eelaischahs walobās, ka fawu meitu war esahkt pefolit; ja, nu buhs! Pateen labs fnots! Luhlin ar feewas tehwi eet lihds us mahjahm, maltite top notireta un ari weena otrs butele spirta istulschota, ari nakti mahju tur panehma un, pirmo reis meitu redsedams, to ta eemihleja, ka zeeti pefolija prezet; lai gan diwas juhdses bij ja-eet, tomehr beeschi ween apmelleja sawu bruhti un jaw fahla sprest par kahsahm. Dribs wiheem kaimineem tapa sinams, ka to un to svehtdeenu kahsas taps fwinetas. Nedelu preeksch kahsahm fnots wehl apmelleja feewas tehwi, luhsdams, lai festdeenas wakaru winam brauzot preti. Seewas tehws apfolijahs un festdeenas wakaru norintā weeta bija kahf, bet fnots no otrs pusies nenahza wihs. Seewas tehws gaida lihds pat pušnakti, bet welti. Brauna mahjas nosalis trihzedams; us zitu jaw gan buhtu dujmojees, bet no fnota jaw wihsu peenehma par labu. No rihta dauds weesi fahrauza us kahsahm, neko fauna nedomadami; domaja, ka bruhtgans tur jaw rafees, bet ne ka! Melke un melke pehz bruhtgana, bet welti. To gan lasitaji paschi sapratib, kahda firds bij bruhtei, kromi nonemot un basnīzā ee-ejot. Kahsas tapa dzertas trihs deenas; bet ka tahdas kahsas lai nosauz, to nesinu. Seewas tehwan tahs kahsas labi malkaja, bet meita pasika mahjas. Winsch gan fnotu par to sola pamahzit; bet rāni wihi nu weens otru ijsmahzis. (Latw.)

No Zodes. Kahda chrmota seema schogab: brihscham salst, lihst, sneeg un kuhst. Laha kamanu zela schoseem wehl ne-gham redsejuschi. Siltums pa leelakai daka paleek ne-eewests; un kaut ari daschs wed, tad tomehr ar leelahm puhlehm jamozas, jo meschds kaut kahds grahwits, — tehzite — wihs walam — ne-aifsalis; ta ka firdsinam gauscham gruhti nahkals ar schagaru wesminu zauri steepies; weegaki ari ne-eet par pliko grantoto dambi. No buhwmateriala peewescha-nas schoseem naw wairs ko domat; kaut gan daudseem tas loti wojadsgā. Deesin kahdu preeksch seemas fehjas pawafaxi rahdihs. It ihpaschi semalds laukds muhsu seemzeeschi no leela flapjuma top bresmigi wajati. — 31. dezembra wakara, wezam gadam isejot, tapa muhsu basnīzā deewkalposchana natureta.

Muhfu masà basnizina ari reis to godu pee-dishwoja, ka tika leeliski ar ugunim apgaifmota. Tai wakarà muhsu miblots mahzitajs, zeen. A. Stoppes fgs, loti jauki spredikoja par dascheem panteem no Dahwida dseefmahm. Basnizenu bij eeradees loti dauds, ta ka labai drilai telpas truhluma deht wajadseja palikt ahrà. Dauds pateizibas nahkahs muhsu zeen. Leelmahte, kas muhsu basnizai dahwinajuje jaunu atara deki, kresch dahrgeem isschuwumeem gresnots un lam schee wahrdi eeschubti: „Kas pee man nahks, to es ahrà nestumischu.“ — Muhsu ehrgeles top pahrbuhwetas no Radsina lga Vanckà, un ta zerenis, buhs ari drihsa laikà gatawas. — Gaisa grabbelku deemschehl ari muhsu pujsè netruhlt. 15 janvari M. pagasta P. mahju pujsis, no basnizas branldams, fabraujis R. faimneeka mahsu. Minetai see-weetei jazeech daschi gruhti eewainojumi zaur-schahdu besprahgti braufschau. (B. S.)

Kreewija isnahkuscho laikrakstu flaitis, ka „Wirulane“ pehz kahdas Kreewu awises si-nojuma ralsta, pagahjuschà gabâ bijis 776, krei isdoti 126 weetâs. No teem Peterburgâ isnahkuschi 197, Warschawâ — 79, Maslawâ — 75, Helsingforsâ (Somijâ) 36, Rigâ — 23, Tiflisâ — 21, Kijewâ — 20, Odesâ — 18, Kasanâ un Harkowa — 11, Rewelâ — 9, Terbatâ un Selgawâ — 8 u. t. t. No scheem laikraksteem diwi treschdalas bi-juschi Kreewu walodâ, no kireem wiñi gandrihs isnahkuschi abâs galwas pilsehtas. Bes tam abâs galwas pilsehtas weens laikrakstu isnahzis trijas (Kreewu, Frantschu un Wahzu) walobâs, weens diwas (Kreewu un Wahzu) walobâs bewini Wahzu, 4 Frantschu, 2 Latinu, 2 Hebreju, 1 Anglu, 1 Potu, 1 Somu un 1 Armenu walodâ. Gubernu pilsehtas isnahkuschi 265 laikraksti Kreewu, 80 Potu, 43 Somu, 39 Sweedru, 36 Wahzu, 13 Latweeschu, 12 Igaunn, 9 Armenu 4, Grusinu, 2 Frantschu un 2 Tataru walodâ. Bes eepreelschejas zensuras 1883. gada Kreewija isnahkuschi 236 laikraksti, no teem Peterburgâ 101, Maslawâ 30 un zitâs gubernâs 105. Wislehtaka awise malkajuse par gadu 20 top. un wîsdahrgakâ 22 rbt. 14 tukuschi isdaliti bes malkas. No wiseem augschâ mineteem laikraksteem 429 bijuschi politisti.

Ahrsemes finas.

Politikas pahrlats. Kahdâ mehrâ tagad Pruhsijà weenigi muischneeli top eezelti augstalds amatds, to kahds korrespondents (awischu finotajs) is Slesijas nesen peerahdisis Berlines laikrakstâ „deutsches Reichsblatt.“ Wahrdus ussflaitidams, winsch peerahda, ka weetigds augstalds amatds, par peemehru par provinzes presidentu, par apgalbalu presiden-tem un par landrahteem (aprinka polizijas preelschneeleem) weenigi tukuschi eezelti wihi is muischneeli zilltim, kas daschlahrt nemaf nebijuschi nekahdds semakds amatds. Zahdi amata wihi, kas nepeederot pee muischneeli zilltim, newarot tilt augstaki, ka libds apgalba waldbas padomneekem. Zahdeem daschlahrt esot japeedishwo, ka pee wineem kanz-leja eestahjabs kahds muischneeli jaunellis, kas tad pehz nedaufs gadeem jaw paleekot par minu preelschneeli, kamehr waldbas padomneeks is pilsonu schirkas arweemi wehl sehschot sawâ wezajâ weetâ. Zahdas pat suhdibas jaw agrak Pruhschu tautas weet-neeku namâ issazitas wirsneeku jautajumâ.

Ar flaitleem tika peerahbits, ka semakâs wirsneeku weetâs, libds majoram, wihs no nemischneeku dsumuma gan warot tilt, bet jo augstaki paleekot amati, jo retaki tee nemischneekem pee-ejamî. Par generateem gandrihs weenigi esot muischneeki.

Berlines pilsehtas eedfishwotaju flaitis pasthwigi ang. Pebz jaunakâ flaitischanas tur bija 1,122,330 eedfishwotaju.

Ka tagad tabs leetas preeskch Franzuscheem stahw Tonkinâ, par to waram tagad pañneigt schahdas finas: No Tonkinas fino, ka Anamas waldiba ar Kihneeschu waldibu fanihdurees. Ka finams, tad Anama ir Kihnas pawalste un libds schim turejahs ar Kihnu kopâ Tonkinas jautajumâ. Al-klahti Anama gan ne-eedrofchinajahs preotees Franzuscheem, ar kireem ta noslehguse libgumu, kas atlauj Franzuscheem eowest kahrtib Tonkinâ; bet seleni Anamas waldiba strahdaja Franzuscheem preti un raudsija beedrotees ar Kihnu. Scha noluhka dehl fewischka Anameeschu suhtneebiba bija nosuhitta us Pekinu. Bet suhtneebiba pilnigi esot fanihdurees ar Kihneeschu waldibu un atgreesufoes mahjâs, bes ka ko buhtu panahkuje. Laikam Kihnas waldiba leequjees ispildit daschus Anamas pagehrejumus. Ta tad turpmak naw gaidams, ka Anamas waldiba Tonkinâ strahdahs ar Kihneeschem weenprahtigi. Schis strihds starp waldibahm ari leelahs pahrgahjis us tautahm, jo is Valkinas fino, ka starp tureenos Anameeschem un Kihneeschem esot iszehlees nilns strihds. Kihneeschu virmajeem ne-esot maljuschi kahdu apsolitu nandu. Tahda schelchanahs starp Anameeschem un Kihneeschem atveeglinahs Franzuschi tahtakos folus Tonkinâ.

Tahlak no Franzijas rumajot, ari wehl waram pasinot, ka seeweetes jaunakâ laikâ dandskahrt ismahzahs architekturu (buhrneelu mahksli) un paleek par architelteem (buhrneeleem). Dauds buhws un ziti architekturas darbi jaw isdariti sem seeweeteschu waldishanas. Daschahm kundsehm pilnigi architeltu kantori. Nesen ari kahda Amerikaneete, Laiira Weit, nobeidsa mahzibû daiku akademijas architekturas nobalâ un taisija til spihdoschu elhamenu, ka no winas zere sagaidit flavenius darbus architekturâ.

Pezz Italijs walts dibinajuma waldiba isdewa likumu, ka kahdu basnizas un klosteru nekustinamais ihpaschums atpahrlaks no walts waldbas pehz nospreeschamas zenas. Schee senakee nekustinama ihpaschuma ihpaschneeli dabuja no walts-waldbas walts rentes papheus, kas teem eenefa til pat leelu summu (un daschlahrt wehl leelatu), nela tee agrak bija dabujuschi no sawa nekustinama ihpaschuma. Tika weena kahdu basnizas eestahde, proti ta faultâ „tizibas propaganda“, kas wißwairak nodarbojabs ar kahdu tizibas isplahschauv pee paganeem un schint finâ it felmigi strahda, nepadewahs minetam likumam, apgalwodama, ka wina esot tahda eestahde, us kuru mineta likuma nosfazijumi nemaf nesihmejotes. Wina tadehk eefahla pret walsti prahwu pee teefahm. Prahwa wilkabs deesgan ilgi, bet nesen ta galigit isfchirkta zaur Italijs augstakas kafazijas teefas spreediumu. Teefas nospreeduse, ka augschminetais likums sihmejotes gan ari is „tizibas propagandu“, un ka pehdejai tadehk sawa nekustinama ihpaschuma

weetâ esot jasanem no waldibas nauda jeb naudas papihri. „Tizibas propagandas“ nekustinamam ihpaschumam Italijâ esot libds kahdeem 3 milioneem rubli wehrtibas (muhsu naudâ rehkinot). Ar fch spreedumi pahwests negribot dotees meerâ. Winsch esot pee wiseem nunzijem (pahwesta suhtneem) laidis fewischku ralstu, lai tee leelwalstum isfkaidrotu, ka zaur mineto teefas spreedumi kahdu basnizai notikuse leela netaishniba. Bet fch pretestiba laikam nela nelihdsehs.

Muhku ordenn leetâ Portugales waldiba jaw 50 gadus atpalat isdewa likumu, kas aisdleedsa usnemt klosterd jaunis muhkus, bet atkahwa teem, kas libds scha likuma isdoschanai jaw bij usnemti, klosterd nodfishwot sawu muhschi, ta ka klosters til tad bij atzelams, kad wiñi wezee muhki ismiruschi. Likuma deweji torefi zereja, ka klosteri tahdâ wihsâ ne wijai ilga laikâ lehni beigees; bet tagad israhda, ka tee pahrekhinajusches. Muhskeem til laba weseliba, ka tee nemaf til ahtri ne-ismirist. Tagad, kad minetais likums pastahwejis jaw 50 gadus, isrikota muhku flaitischanas un pee tam israhdiyes, ka Portugale wehl pastahw 68 klosteri, kireem kopâ 175 muhku. Bezaeem no teem it 109 gadu, tschetreem ir starp 90 un 100 gadeem, 38 ir starp 80 un 90 gadeem, 92 ir starp 70 un 80 gadeem un 40 it jaunelli no 60 libds 70 gadeem. Daschi domâ ka ari pehz jan-neem 50 gadeem Portugales muhki wehl nebuhs ismiruschi.

Egipte. Par Bakera Pascha salauischamu zaur dumpineeleem pee Tokaras, kas schint deenâs notika, nahk schahdas finas: Bakera Pascha spehls pastahweja is 3000 Egipteechku saldateem un kahdeem Angli wirsneeleem. Genaidneelam bij til 1000 wihi, un pee tam pa leelai dalai wahji apbrunoti ar eeroftcheem. Tomehr Egipteechku saldati tuh-lit pascha eefahkumâ fahla mult, metu eeroftchus nost, un pa dalai pakrita aif bailehut gax semi un flehva gihni smiltis, pee kam no eenaidneeleem tika leeliskam apkauti. Anglu wirsneeli un kahds mass Turku un Italeeschku pulzinsch ne-atstahja Bakera Pascha, un tas issargaja to ka winam bij labaks liktenis nela generalim Hikam Pascha pee El-Obeidas. Schis pulzinsch ar leeleem puhlineem islawahs zauri eenaidneeku bareem un nolkuwa libds Trinkatas ostai, kic Angli leelgabalu laiwa „Randscher“ tos usnchma un noweda us Suakimu. 17 Anglu wirsneeli nokauti; no 3000 Egipteechku saldateem 1000 esot isglahbusches un nonahkuschi mahjâ. Wiñi Egipteechku pulka kameeli un wifa manta krituschi eenaidneeku rokâs; to starpa ari 14 leelgabali.

Gewehrojomi jantajumi is familiasteesibahm.

(G. Maters fastabdijs.)

I. Bruhtes-kahrtu je b faderinashanahs un nahs un deribu atzelischaua.

Pezz weza eeraduma plashala publîa par bruhtes-kahrtu jeb deribahm, ar noluhtu us teesibahm un peenahkumee, kas no schihs sawstarpibas iszefahla, walda wiñai maldigas domas. Zaur tam, ka kahds pahris sawâ starpa un ar sawu wezalo atlauju norumâ, ka prezschotees, deriba, ka likumi kahs pahgehr, wehl naw nodbinatas. Bet kad nu likumi notikusi faderinashanahs it ihpaschi bruhhei peeschir leelsakas teesibas, ne ka see-

weetej, kas bes tāhs tilkje par brūhti, tad ari derehs eepasibtees ar taundehl pastahwo-scheem iškumeem, kas ja ūtan; Gekam laulischana notiksi, ewangel. Letera basnigas lozeki war faderinatees. Zaur faderinachanōs wihreets un feeweete sawā starpa noruna, ka tee weens ar otru dosees laulibā. Buhs faderibahn likumu preeskha pastahwet, tad tam janoteek waj pebz teem likumu preeskhraksteem, kas pee libgumu no-taischanas janem wehrā, waj ar wahrdeem, mahzitajam un diweem wihreeschu lahtas lozelkeem klahf esot, pee kam deribueki, tad tas gaxidneeka preeskha noteek, weens otram sneeds roku un pahrmaina gredseems.

(Bosnjas likumi § 85.)

Zanis gadijumds, kuds laulibā aissegtā, ari faderinachanahs newar notilt.

(Bosnjas likumi § 86.)

Nopeetnahm faderibahn janoteek bes jeb kureem ihpascheem nolikumeem (unbedingt), un pebz iahm faderinati fahrtigi ja-issanz ne wehlak ja gada starpa, bet ja tee ir laudneeli (Landvolk), tad ne wehlak ja tschetru mehnteschu starpa; zitadi faderibas teek us-luhkotas par negelbigahm.

(Bosnjas likumi § 87.)

Saderibas war atkal išnihzinat, ja abas puſes weenis prahcis. Kad mahzitajis pee faderinachanas bijis klahf, tad peeteek, ka faderinatee wina preeskha un diweem wihreeschu lahtas lozelkeem klahf esot issaka, ka tee weens otru no prezschanahs-apolijuma atchwabina; bet kad faderibas notikusbas pebz likumu preeskhraksteem, tad tāhs ari pebz scheem preeskhraksteem išnihzinamas.

(Bosn. lit. § 88; salib. ari Kur. s. lit. § 68.)

Kad turpreti weena puſe ween faderibas grib iſnihzinat, tad konsistorija to atlauj tilai schahddes gadijumds;

1) kad faderibas notikusbas zaup peespeefcham; 2) kad otrā puſe azim raugotees netilli dſihwo; 3) kad otrā puſe ar zitū fahdu personi faderinajusfers un kad ta ar scho personi dſihwo aissegtā wihse; 4) nedseedajamas lipigas slimibas labad; 5) kad otrā puſe pret to deribneku, kas faderibas wehlahs iſnihzinat, nepeeklahjigi un wina godu aifahrdati iſturahs; 6) kad weena puſe to otru pawisham newar eeredset (wegen unüberwindlicher Abneigung); 7) kad to otru puſi peenahf pee lahdas krabyschanas; 8) kad otrā puſe peenem zitū tizibū; 9) kad wezalee waj pehrminderi prezschanahs ne-atlauj likumigu zehlonu labad. 10) Kad usfaulkhana newar notiksi ihstenā laikā.

Kad faderibas teek iſnihzinatas us weenas puſes pagehrejumu ween, tad tai otrai puſei teesiba, pee laizigahm teesham mellet notikusbas slahdes atlibdibū.

(Bosnjas likumi § 89.)

Us weenas puſes pagehreschanu ween faderibas neteek atlauts iſnihzinat, kad faderinatee sawā starpa tā dſihwojuschi, ja tilai laulibas fahrtā atlauts dſihwot.

(Bosnjas likumi § 90.)

Kad faderinatais brūhtgans waj faderinata brūhte, bes ka tee ihpaschi eewehrojamus eemeslus usrahdtu, leedsahs laulibā dotees, tad, jebshu winus pee laulibas newar peespeest, tai otrai puſei teesiba, zaur laizigu teesu pagehret neween slahdes atlibdibū, bet ari gandaribū (Genuigthung) par goda aifahrtschanu.

(Bosnjas likumi § 91.)

Neweens newar no janua faderinatees, tamehr agrakas faderibas newar pebz likumeem

iſnihzinatas, Kad scho preeskhrakstu vahrlahpi, tad tilai pirmas faderibas teek usluh-kotas par geldigahm; bet kad faderinatais brūhtgans ar hampi otro brūhti meeigj iaweeuwjees, un wina pirmu brūhte no sawahm teesibahm atlahaks, tad tam ar sawu oixo brūhti jadodahs laulibā; zitadi otrai brūhte, ja tai nebija finams, ka wings brūhtgans jaw ar zitū faderinajees, teek atlauts, no wina zaur laizigahm teesham pagehret gandaribū (Genuigthung).

(Bosnjas likumi § 92.)

Wist ihpaschi ihgummi, kas pee faderinachanas notaisti, isspreesthami no laizigahm teesham pebz teem likumu nosazijumeem, kas par libgumeem pastahw.

(Bosnjas likumi § 93.)

II. Brūhtes-dahwinajumi (Brant-geschente) un to atpalahpräfischana.

Kad faderibas teek iſnihzinatas abeem faderinateem weenis prahcis esot, waj kad tas gan tilai us weenis puſes pagehrejumu noteek, bet tahda zehlona dehl, pee kura ne weena no abahm pufehm newar mainiga, tad bishcheem faderinateem teesiba, tos dahwinajumus, ko tee weens otram devuschi, prafit atpalak. Schi atpalahpräfischana teesiba un tas eenahkumis, atprasto dahwinajumu atdot, pahret ari us mantineeleem.

(Bosn. lit. III. § 89; salib. ari Kur. s. lit. § 68.)

Kad faderibas nobeidsahs zaup ta weena faderinata nahvi, tad tam otram faderinata un nomirischā mantineeleem tapat teesiba, brūhtes-dahwinajums prafit atpalak. Bet schi teesiba suhd tam pee dſihwibas palikscham faderinata, kas jaw preeskha nomirischā nahves devis eemeslu, faderibas likumigu atzelt, un tapat schi teesiba ari suhd nomirischā mantineeleem, ja schis wehl dſihwodams tahdu eemeslu devis.

(Bosn. lit. III. § 130.)

Kad faderibas teek iſnihzinatas us weenas puſes pagehrejumu, t. i. nepahrsvēhjamas nepatitschanas waj nenotikusbas usfaulkchanas labad, tad ta otrai, newainiga puſe tai dotos dahwinajumus war paturet, un bes tam tai wehl teesiba, sawus dahwinajumus prafit atpalak. To paschu teesibu newainiga puſe bauda ix tad, kad faderibas gan us winas pagehrejumu, bet to zehlona labad tika iſnihzinatas, kas peesihmeti Bosnjas likumu § 89, punktes 2, 3, 5 un 7 (flat. augscham). (Bosn. lit. III. § 131; salib. ari Kur. s. lit. § 68.)

III. Meesiga ſawenoschanahs ahr-

laulibā un zaur to dſemdinatē behri.

No ik latras peeguleschanas starp personam, kas weena ar otru nedshwo pilnigi geldigā laulibas-jaweenibā, iſzelahs privat-teefigi peenahkumi, kas pa dala jipilda peeguletaeem pret peeguleto, pa dala abeem pret teem behrneem, kas zaur tahdu peeguleschanu warbuh dſemdinati.

(Bosn. lit. III. § 151.)

Peeguletaa peenahkumi pret peeguleto. Kad neprezetu ſeeweeti (Jungfrau) pawedis us meesigu ſawenoschanos jeb peeguleschanu, tam — weena alga, waj peeguleta ſeeweete no tam tilkji gruhta waj ne — ta waj japrez, waj winai jadod puhrs (Ausstattung), ja winam pascham patih.

(Bosn. lit. III. § 152.)

Zit leelam schim puhram buhā buht, to nospreesch teesa, kura pe tam ja-eewehro peeguletaa un ihpaschi ari peeguletas ſeeweete dſihwes-fahrtā un mantibas-buh-schanas.

(Bosn. lit. III. § 153.)

Peeguletajam newar jipilda art. 152 no-jaitäis dīmejadais peenahkumi:

- 1) kad peeguleta ſeeweete agrak no zito peeguleta;
- 2) kad wina pati peeguleta uj meeigj ſawenoschanos parvedusi;
- 3) kad wina par peeguleschanas atlanschanu fahdu algu (Belohnung) ſtaulepices un to ari dabujui;
- 4) kad wina, pebz peeguleschanas ar apsuhdjeto, atlal ar zitū fahdu meeigj eelaidusees;
- 5) kad wina bes eewehrojama zehlona laulibā nedodamabs, kura dotees peeguletais gan gataws, waj ar zitū fahdu ap-prezedamabs, peeguletajam atrai eespehju, starp abeem peenahkumeem (art. 152) ſiwe-letees.

(Bosn. lit. III. § 154.)

Kad prezschanahs fahda ſawelta waj zitū fahda zehlona labad, pee kura peeguletais newar wainigs, ix ne-eespehjama, it ihpaschi kad peeguletais jaw apprezejees, waj no ja-wem wezakeem, pehrminderereem waj preeskha-nekeem nedabon atlanschanu, peeguleto ſeeweeti prezets, t. t., tad peeguleta ſomehr teesiba, puhru prafit.

(Bosn. lit. III. § 155.)

Kad peeguletais miris, tad peeguleta ſeeweete puhra dehl tilai pee wina atstahdas mantibas war turetees.

(Bosn. lit. III. § 156.)

Kad peeguleta ſeeweete miris, eefam ta peeguletaju usfahdsejifi, tad winas mantineeleem newar teesiba, puhru pagehret, bet ja wina prahwu jaw usfahkisi, tad winas mantineeleem teesiba to turpinat jeb tahla west.

(Bosn. lit. III. § 157.)

Peeguleschanas starp faderinateem peeschir peeguleta ſruhete teesibu ſuhdset, lai to ar peeguletaju ſalaula. Kad tahda ſuhdriba atſibita par taifnu un nospreests, ka ſalaula ſchanai buhs notilt, bet brūhtgans tomehr triju mehneshu starpa laulit a nedodahs, tad brūhte, ja wina to wehlahs, no peederigas teesas ja-iffala par winas faderinata ſruhete, gana atschlirtu ſeewu, un winai ja-atlauj, ja tahdai ſawas teesibas mellet pee laizigas peederigas teesas.

(Bosn. lit. III. § 158.)

Kad tahds wehl neprezetu ſeeweeti (Jungfrau) pawedis us peeguleschanu, tai ſkaidri un gaischi laulibā apsolidams, tad pawestai ſeeweetei teesiba tapat ſuhdset, ja peeguleta ſruhete (art. 158). Bet schi ſuhdriba-teeſiba ſuhd, tiflihds ka ſuhdsetaja aridari ar giteem ſtabwejusi tam ſuhdiga aissegtā buhſchanā, tapat ari kad apsuhdsetais tanī laikā, kad peeguleschanas notika, wehl nebija pilnds gaddis, un ſuhdsetaja par winu bija dauds wezaka. Ulraitnehm tahda ſuhdriba-teeſiba nepeenahkabs.

(Bosn. lit. III. § 159; bosn. lit. § 90.)

Peeguleta ſeeweete tanis atgadijumds, kas peemineti Bosn. lit. art. 152, 158 un 159, ſawu ſuhdriba-teeſiba ſaudē, ja wina to neleeta ſeeweete ſeewu gada starpa, rehkinot no pirmas ne-atlautas meeigas ſawenoschanahs ar pawedeju jeb peeguleta.

(Bosn. lit. III. § 160.)

Bauzenlitumig ſeeguleschanu ſubemindatibehri. Pahr ahrlaulibas behrneem tee teek us-luhkoti:

- 1) kas dſimuschi, bes ka winu wezakee weens ar otru laulibas fahrtā dſihwoja jeb no garigas teesas par laulateem draugeem kluwa iffaziti;
- 2) kas dſimuschi negeldigā laulibā, bes ka jele weenam no abeem wezakeem laulibas pretlikumiba bija nepaſiħstama;
- 3) kas, jebshu gan laulibai pastahwot dſimuschi, bet preeskha 182 deenās pebz

